

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ที่ได้รับความคาดหวังสูงจะคล้อยตามสิ่งชี้แนะมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับความคาดหวัง
2. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเราจะคล้อยตามสิ่งชี้แนะมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขา
3. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเราเมื่อได้รับความคาดหวังสูงจะคล้อยตามสิ่งชี้แนะมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขาเมื่อได้รับความคาดหวังสูง
4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็นกลุ่มตัวอย่างในชั้นต่าง ๆ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างเครื่องมือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะทั้ง 4 ฉบับเป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 240 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างมาตรละ 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 139 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์และถูกคัดออกจำนวน 19 คนเนื่องจากเป็นผู้ที่ตอบคำถามที่ใช้ประเมินการรับรู้ความเป็นกลุ่ม โดยเลือกผู้ที่อยู่คนละกลุ่มกับตนเป็นผู้ถามคำถาม แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างไม่รับรู้ความเป็นกลุ่มเรา-กลุ่มเขา จึงถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ ดังนั้นจึงมีกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้นจำนวน 120 คน แบ่งเป็นเพศชาย 19 คน และเพศหญิง 101 คน โดยกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนถูกสุ่มเข้าเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งใน 4 เงื่อนไขการทดลอง เงื่อนไขละ 30

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. มาตรการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม คือ ชิ้นงาน “หาภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพที่ซับซ้อน”
3. เครื่องมือที่ทำให้เกิดการรับรู้ความเป็นกลุ่ม คือ ชิ้นงาน “ต่อชิ้นส่วนภาพ”

ขั้นตอนการทดลองและเก็บข้อมูล

1. ขั้นแรกเป็นขั้นตอนการจัดกระทำกลุ่มโดยให้ผู้ร่วมการทดลองทำชิ้นงาน “หาภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพที่ซับซ้อน” เพื่อแบ่งผู้ร่วมการทดลองออกเป็นกลุ่ม I และ R แล้วจึงนัดมาทำชิ้นงาน “ต่อชิ้นส่วนภาพ” เพื่อทำให้ความเป็นกลุ่มเด่นชัดขึ้น โดยสร้างความร่วมมือในกลุ่มเรา และสร้างการแข่งขันกับกลุ่มเขา แล้วจึงตรวจสอบการจัดกระทำโดยให้ทำแบบประเมินการรับรู้ความเป็นกลุ่ม

2. จากนั้นจึงให้ทำมาตรการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยให้ความคาดหวังในความสำเร็จตามเงื่อนไขที่ผู้ร่วมการทดลองได้รับทั้งก่อนฟังเรื่องสั้นและก่อนถามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 แล้วจึงให้ผลป้อนกลับทางลบก่อนถามคำถามชี้นำครั้งที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทดสอบผลของกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) เพื่อให้ทดสอบสมมติฐานทั้ง 4 ข้อ

ผลการวิจัย

1. ผู้ที่ได้รับความคาดหวังสูงจะมีคะแนนการยอมรับตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวมมากกว่าผู้ที่ได้รับความคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเราจะมีคะแนนการยอมรับตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวมมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเราเมื่อได้รับความคาดหวังสูงจะมีคะแนนการยอมรับตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 ไม่แตกต่าง จากผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขาเมื่อได้รับความคาดหวังสูง แต่พบว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเราเมื่อได้รับความคาดหวังสูงจะมีคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวมมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขาเมื่อได้รับความคาดหวังสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อคะแนนการยอมรับตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม

ข้อเสนอแนะ

1. สามารถนำมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในประเทศไทยมาศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม ถึงแม้ว่าในต่างประเทศจะมีการนำมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่สร้างโดย Gudjonsson (1997) มาศึกษากับตัวแปรหลายตัว แต่เนื่องจากยังไม่เคยมีการศึกษาในประเทศไทยมาก่อน จึงควรมนำตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความวิตกกังวล การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) กลไกในการระบุสาเหตุ (locus of control) ฯลฯ มาศึกษาเพื่อดูว่าตัวแปรเหล่านี้มีผลเช่นเดียวกับที่เคยศึกษามาแล้วในต่างประเทศหรือไม่
2. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ค่อนข้างจำกัดวงอยู่เฉพาะนิสิต นักศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกันค่อนข้างมาก จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มที่มีความหลากหลายเพื่อขยายขอบข่ายงานวิจัยให้กว้างมากยิ่งขึ้น
3. การวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนเพศชายน้อยกว่าเพศหญิงค่อนข้างมาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรพยายามทำให้เพศชายและหญิงมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันมากกว่านี้ เพื่อให้ทำงานวิจัยมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น
4. จากผลการวิจัยที่ได้จะเห็นว่า กลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่างมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำ และหากมองถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะมีการสอบสวนพยานหรือผู้ต้องสงสัยนั้น หากพยานหรือผู้ต้องสงสัยเกิดการรับรู้ความเป็นกลุ่มเราและเกิดความไว้วางใจผู้ถามแล้วจะมีผลให้เกิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้สูง แต่หากรับรู้ว่าเป็นกลุ่มเขาจะไม่มีผลเท่าใดนักต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำ แต่เมื่อใดที่ให้ความคาดหวังสูง จะทำให้เกิดความกดดันได้ง่ายและส่งผลให้เกิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้สูงเช่นกัน จะเห็นได้ว่า การให้ปากคำอาจมีการบิดเบือนหรือมีความผิดพลาดได้จากการคล้อยตามคำถามขึ้นาดังนั้นจึงควรมีความรัดกุมในการนำคำให้การมาใช้ประกอบการพิจารณาคดี